

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Elena Covalenco și Nicolae Gordilă,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu și a părții vătămate Semion Vitman împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 20 mai 2013, în cauza penală privindu-l pe

Ciorbă Radu Simion, născut la 25 ianuarie 1978, originar din s. Cruglic, r-nul Criuleni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Corobceanu 7 A, ap. 17, cetățean al Republicii Moldova.

Date privind termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 20 septembrie 2012 – 25 martie 2013.

2. instanța de apel: 17 aprilie 2013 – 20 mai 2013.

3. instanța de recurs(ordinar): 03 septembrie 2013 – 06 noiembrie 2013.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 martie 2013, inculpatul R. Ciorbă a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală R. Ciorbă, a fost învinuit de faptul că, la 11 august 2006 activând în funcția de director general al ÎM "Cirasico" SRL a încheiat cu S. Vitman ante-contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 12 din scara "A", a blocului locativ „ROYAL PLACE" amplasat pe str. Sfatul Țării 55/1 mun. Chișinău. Prețul imobilului vizat fiind stabilit în mărime de 110 000 Euro și achitat integral de către S. Vitman.

Ulterior la 06 martie 2009, R. Ciorbă, activând în calitate de administrator al ÎM "Cirasico" SRL și având scopul cauzării de daune materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, fără a aduce la cunoștință beneficiarului și ignorând astfel

prevederile pct. 6.10 din ante - contractul de vânzare - cumpărare nominalizat, a încheiat cu S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, contractul de gaj (ipotecă) nr. 4559 astfel, gajând apartamentul nr. 12 din scara "A", al blocului locativ „ROYAL PLACE” de pe str. Sfatul Țării 55/1 mun. Chișinău, ca rezultat S. Vitman a fost privat de dreptul de a-și putea înregistra dreptul de proprietate asupra apartamentului menționat, astfel fiindu-i cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 110 000 Euro, care, conform ratelor oficiale de schimb valutar ale BNM, din 06 martie 2009, constituia suma de 1 480 391 lei.

Astfel, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului R. Ciorbă în baza art. 196 alin. (4) Cod penal - cauzarea de daune în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în Procuratura s. Centru, mun. Chișinău, V. Sîrbu, solicitând, casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, R. Ciorbă, să fie condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 3 ani închisoare, cu ispășirea acesteia, în penitenciar de tip semiînchis, criticând modalitatea de apreciere a probelor, de către instanța de fond.

- partea vătămată S. Vitman, solicitând, casarea sentinței de achitare, cu pronunțarea unei noi hotărâri - de condamnare în privința lui R. Ciorbă, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2013, au fost respinse apelurile procurorului și părții vătămate, ca fiind nefondate și menținută fără modificări sentința contestată.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a adoptat o soluție legală, întemeiată și motivată, just ajungând la concluzia privind achitarea lui R. Ciorbă de sub învinuirea înaintată, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și, din totalitatea circumstanțelor cauzei, s-a dedus faptul că între ÎM „Cirasico” SRL și S. Vitman, care este partea contractuală în calitate de „cumpărător” - sunt prezente relații civile, care urmează a fi soluționate pe cale civilă, fapt ce denotă lipsa în acțiunile lui R. Ciorbă a careva componentă de infracțiune, nefiind constatată latura subiectivă „intenția de cauzare a daunelor în proporții deosebit de mari”.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către:

- procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, V. Bolduratu, în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând faptul că instanța de apel nu a analizat totalitatea probelor prezentate de procuror în apelul declarat, nu s-a expus asupra motivelor invocate, cât și faptul că, instanțele de judecată neîntemeiat și eronat au apreciat că între ÎM "Cirasico" SRL și S. Vitman sunt prezente relații civile, care urmează a fi soluționate pe cale civilă, deoarece pe parcursul procesului penal, în cauză s-a stabilit cu certitudine că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal și respectiv, ultimul urmează să poartă răspundere penală pentru fapta comisă.

- partea vătămată S. Vitman, criticând modalitatea de apreciere a probelor, de către instanțele anterioare, a solicitat casarea acestora și a încheierii protocolare

privind respingerea reclamării probelor, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor nominalizate în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că, acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Ca temei de recurs procurorul a invocat faptul că instanța de apel nu a analizat totalitatea probelor prezentate de procuror în apelul declarat, nu s-a expus asupra motivelor invocate, cât și faptul că, instanțele de judecată neîntemeiat și eronat au apreciat faptul că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, relațiile raportului juridic litigios fiind de natură civilă, **fără însă a specifica concret asupra căror motive din apel nu s-a pronunțat instanța.**

Totodată Colegiul penal reține că instanța de apel a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet, în mod obiectiv și just a tras concluzia că inculpatul urmează a fi achitat.

Aceste circumstanțe au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată se reține că, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propun părțile este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care, nefiind temei de drept din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură, nici nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului ordinar.

La fel, Colegiul penal apreciază critic afirmațiile recurentului, referitor la concluzionarea greșită a instanțelor de fond și apel privind prezența relațiilor civile între ÎM "Cirasico" SRL și S. Vitman, care urmează a fi soluționate în procedură civilă, deoarece, din analiza materialelor cauzei, se atestă că, acuzatorul de stat, în susținerea învinuirii înaintate, nu a prezentat probe incontestabile, privind vinovăția ultimului în fapta incriminată, toate probele fiind bazate pe presupuneri, fapt ce contravine prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală.

Inculpatul, a fost învinuit de gajarea imobilului nominalizat către S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, la 06 martie 2009, fără ca acest gaj să fi fost acceptat de către S. Vitman. Însă, în urma examinării probelor în cadrul cercetărilor judecătorești, s-a constatat că la momentul încheierii contractului de gaj

între SRL „Cirasico” și SA „Banca Comercială Română Chișinău”, apartamentul aflat în litigiu aparținea cu drept de proprietate privată primului.

Totodată, s-a stabilit că partea vătămată și-a înaintat pretențiile față de SRL „Cirasico” și S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, în ordinea procedurii civile în instanțele judecătorești, solicitând declararea nulității contractului de gaj din 06 martie 2009 încheiat între acestea și transmiterea bunului aflat în litigiu, restabilindu-și astfel drepturile lezate. (V.II f.d. 119-123).

În așa mod, Colegiul penal menționează că temeiul aplicării răspunderii penale apare în cazul apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile. Se are în vedere caracterul accesoriu (care însoțește un element principal, dependent de acesta) al mijloacelor justiției penale. Dacă este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, trebuie de stabilit ipoteza egalității lor în drepturi. În cazul când sunt indici care exclud limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Normele de drept civil se aplică în cazul concurenței lor cu normele de drept penal, **dacă există posibilitatea restabilirii valorii lezate pe calea acțiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoare, ori pe calea acțiunii civile; fapta a fost săvârșită în condițiile unui risc întemeiat.**

Sub incidența legii penale trebuie să intre acele încălcări care demonstrează cu rea-voință fraudă din partea făptuitorului. Mai mult, dacă făptuitorul asumându-și angajamente nu exprimă dorință să execute aceste angajamente, atunci trebuie să intervină imperativul legii penale.

Din acest punct de vedere Colegiul penal conchide că, decizia contestată nu este afectată de eroarea de drept prevăzută în pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală deoarece aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, impunându-se concluzia inadmisibilității recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7.1 În ce privește recursul declarat de către partea vătămată, se constată că acesta își motivează cerințele prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor.

Este de menționat însă că criticele formulate de recurent în acest sens nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală, odată ce reaprecierea probelor, în modul propus de către partea vătămată, nu se încadrează în temeiurile de casare a hotărârilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de achitare, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

La fel, Colegiul penal apreciază critic argumentul privind nepronunțarea de către instanța de apel asupra solicitării din cererea de apel privind casarea încheierii protocolare privind respingerea reclamării probelor. Astfel, potrivit art. 245 Cod de procedură penală cererile și demersurile pot fi depuse la orice etapă a desfășurării procesului penal. Respingerea cererii sau a demersului nu privează persoana, de a le reiniția în altă etapă a procesului penal.

În urma examinării materialelor cauzei s-a constatat că partea vătămată nu a înaintat în instanța de apel o nouă cerere privind reclamarea probelor, fapt ce a provocat imposibilitatea instanței de apel de a se pronunța pe cazul dat.

Reeișind din cele expuse se constată că hotărârea contestată nu a fost afectată de erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală,

deoarece aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, impunându-se concluzia privind inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Conform art. 431, 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu și a părții vătămate Semion Vitman împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 20 mai 2013, în cauza penală privindu-l pe Radu Ciorbă, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 decembrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă